Tiistai 14. tammikuuta 2014

P7_TA(2014)0012

Tehokkaiden työsuojelutarkastusten strategia työolojen parantamiseksi Euroopassa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 14. tammikuuta 2014 tehokkaiden työsuojelutarkastusten strategiasta työolojen parantamiseksi Euroopassa (2013/2112(INI))

(2016/C 482/05)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen johdanto-osan sekä 3 ja 6 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 6, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156, 159 ja 168 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 1, 3, 27, 31, 32 ja 33 artiklan,

— ottaa huomioon 3. toukokuuta 1996 voimaan tulleen Euroopan sosiaalisen peruskirjan ja erityisesti sen I osan sekä II osan 3 artiklan,

— ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön ILO:n työelämää koskevat perusnormit sekä työsuojeluhallintoa ja työsuojeluvalvontaa koskevat ILO:n yleissopimukset ja suositukset (yleissopimukset nro 81 ja nro 129), jotka toimivat kansainvälisenä viitekehyksenä, kun on taattava työolosuhteita ja työntekijöiden suojelemista koskevien säännösten soveltaminen,

— ottaa huomioon siirtotyöläisiä koskevan ILO:n yleissopimuksen nro 143 (1975) ja maahanmuuttajatyöntekijöitä koskevat ILO:n täydentävät määräykset, joissa edellytetään tarvittaviin ja asianmukaisiin toimiin ryhtymistä laittoman siirtolaisuuden torjumiseksi, kun sen tarkoituksena on työnhaku, sekä siirtolaisten laittoman työnteon torjumiseksi; ottaa huomioon myös määräykset, joiden tavoitteena on hallinnollisten, siviilioikeudellisten ja rikosoikeudellisten seuraamuksien soveltaminen maahanmuuttajatyöntekijöiden laittomaan työhön,

— ottaa huomioon ihmisarvoista työtä koskevan ILO:n ohjelman,

— ottaa huomioon ILO:n yleissopimukset ja suositukset työterveyden ja -turvallisuuden alalla,

— ottaa huomioon kansanterveyttä sekä työterveyttä ja työturvallisuutta koskevista yhteisön tilastoista 16. joulukuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1338/2008 ([1]),

— ottaa huomioon toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 12. kesäkuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/391/ETY (puitedirektiivi) ([2]) ja sen erityisdirektiivit,

— ottaa huomioon tietyistä työajan järjestämistä koskevista seikoista 4. marraskuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/88/EY ([3]),

— ottaa huomioon neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden edustajien 22. huhtikuuta 1999 hyväksymän päätöslauselman menettelyohjeista jäsenvaltioiden viranomaisten välistä tehostettua yhteistyötä varten, joka koskee sosiaaliturvaetuuksien väärinkäytön ja sosiaaliturvamaksupetosten ja pimeän työn torjumista sekä rajat ylittävää työntekijöiden vuokraamista ([4]),

— ottaa huomioon direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta sisällyttämällä siihen mahdollisuus soveltaa kokeiluluontoisesti alennettua arvonlisäverokantaa erityisen työvaltaisiin palveluihin 22. lokakuuta 1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/85/EY ([5]),

([1]) EUVL L 354, 31.12.2008, s. 70.
([2]) EUVL L 183, 29.6.1989, s. 1.
([3]) EUVL L 299, 18.11.2003, s. 9.
([4]) EYVL C 125, 6.5.1999, s. 1.
([5]) EYVL L 277, 28.10.1999, s. 34.

Tiistai 14. tammikuuta 2014

— ottaa huomioon maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavia seuraamuksia ja toimenpiteitä koskevista vähimmäisvaatimuksista 18 päivänä kesäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/52/EY ([1]),

— ottaa huomioon 24. lokakuuta 2007 annetun komission tiedonannon "Tehokkaammin pimeää työtä vastaan" (COM(2007)0628),

— ottaa huomioon 24. lokakuuta 2007 annetun komission tiedonannon komission vihreään kirjaan "Työlainsäädäntö 2000-luvun haasteiden tasalle" liittyvän julkisen kuulemisen tuloksista (COM(2007)0627),

— ottaa huomioon 3. maaliskuuta 2010 annetun komission tiedonannon "Eurooppa 2020 – Älykkään, kestävän ja osallistuvan kasvun strategia" (COM(2010)2020) ja sen päätavoitteen, jonka mukaan työllisyysaste nostetaan Euroopan unionissa 75 prosenttiin vuosikymmenen loppuun mennessä,

— ottaa huomioon 15. joulukuuta 2011 antamansa päätöslauselman EU:n työterveys- ja työturvallisuusstrategian 2007–2012 väliarvioinnista ([2]),

— ottaa huomioon 9. lokakuuta 2008 antamansa päätöslauselman pimeän työn torjumisen tehostamisesta ([3]),

— ottaa huomioon 23. toukokuuta 2007 antamansa päätöslauselman ihmisarvoisesta työstä kaikille ([4]) ,

— ottaa huomioon 11. heinäkuuta 2007 antamansa päätöslauselman työlainsäädännön uudistamisesta 2000-luvun haasteita vastaavaksi ([5]) ,

— ottaa huomioon 26. lokakuuta 2006 antamansa päätöslauselman työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY soveltamisesta ([6]),

— ottaa huomioon 26. maaliskuuta 2009 antamansa päätöslauselman tuotantoketjujen alihankintayritysten sosiaalisesta vastuusta ([7]),

— ottaa huomioon 23. toukokuuta 2013 antamansa päätöslauselman Bangladeshin työoloista sekä terveys- ja turvallisuusnormeista äskettäisten tehdaspalojen ja rakennuksen romahtamisen jälkeen ([8]),

— ottaa huomioon kasvun ja työllisyyden yhdennetyt suuntaviivat (2008–2010) (COM(2007)0803),

— ottaa huomioon laittoman maahanmuuton ja työnteon torjuntakeinojen yhdenmukaistamisesta 22. joulukuuta 1995 annetun neuvoston suosituksen ([9]),

— ottaa huomioon kolmansien maiden kansalaisten laittoman työnteon torjumisesta 27. syyskuuta 1996 annetun neuvoston suosituksen ([10]),

— ottaa huomioon Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound) raportin pimeän työn torjunnasta Euroopan unionissa,

— ottaa huomioon pimeästä työstä tehdyn erityisen Eurobarometri-tutkimuksen,

— ottaa huomioon pimeän työn torjunnassa tehtävää yhteistyötä koskevan tutkimuksen "ICENUW – Implementing Cooperation in a European Network against undeclared work" (2010),

---

([1]) EUVL L 168, 30.6.2009, s. 24.
([2]) EUVL C 168 E, 14.6.2013, s. 102.
([3]) EUVL C 9 E, 15.1.2010, s. 1.
([4]) EUVL C 102 E, 24.4.2008, s. 321.
([5]) EUVL C 175 E, 10.7.2008, s. 401.
([6]) EUVL C 313 E, 20.12.2006, s. 452.
([7]) EUVL C 117 E, 6.5.2010, s. 176.
([8]) Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0230.
([9]) EYVL C 5, 10.1.1996, s. 1.
([10]) EYVL C 304, 14.10.1996, s. 1.

— ottaa huomioon työsuojelutarkastusten lähentämisestä tehdyn tutkimuksen ”CIBELES: Convergence of Inspectorates building a European Level Enforcement System”,

— ottaa huomioon EU:ssa tehtävän pimeän työn epäsuoria mittausmenetelmiä koskevan tutkimuksen ”Indirect measurement methods for undeclared work in the EU” (2010),

— ottaa huomioon työsuojeluviranomaisten ja muiden valvonta- ja toimeenpanoelinten välisen eurooppalaisen foorumin perustamisesta tehdyn tutkimuksen ”Feasibility of establishing a European platform for cooperation between labour inspectorates and other relevant monitoring and enforcement bodies with the aim of preventing and fighting undeclared work” (2010, Regioplan),

— ottaa huomioon unionin tuomioistuimen 19. joulukuuta 2012 antaman tuomion asiassa C-577/10, Euroopan komissio vastaan Belgian kuningaskunta,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,

— ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan mietinnön (A7-0458/2013)

A. katsoo, että työsuojelutarkastukset ovat merkittävässä asemassa, kun tavoitteena on suojella työntekijöiden oikeuksia, varmistaa työterveys- ja turvallisuus sekä torjua vaarallisia työympäristöjä, ehkäistä työsuojeluvelvoitteiden laiminlyöntejä ja tukea oikeudenmukaista ja sosiaalisesti kestävää talouskasvua, sillä työsuojelutarkastukset edistävät omalta osaltaan sitä, että palkat ja sosiaaliturvamaksut tulevat todella maksetuiksi, mikä lisää verotuloja ja sosiaaliturvajärjestelmien tuloja taaten työntekijän kuulumisen sosiaalivakuutusten piiriin, joita ovat esimerkiksi sairaus-, työtapaturma- ja eläkevakuutukset;

B. toteaa, että jäsenvaltiot käyttävät monenlaisia malleja erityisten työsuojelutarkastusten toteuttamiseksi;

C. katsoo, että työsuojelutarkastusten tarve lisääntyy, kun työntekijöitä lähetetään työhön eri puolille Eurooppaa;

D. katsoo, että työsuojelutarkastukset ovat merkittävässä asemassa, kun tavoitteena on taata oikeuksien toteutuminen käytännössä varmistamalla, että lainsäädäntöä noudatetaan, toimijat tuntevat oikeutensa ja velvollisuutensa ja tapaturmat sekä hyväksikäyttö voidaan estää;

E. katsoo, että työsuojelutarkastuksia on tehostettava pk-yrityksissä ja pienillä työmailla;

F. katsoo, että monikansallisten yritysten vastuu työoloista, tavarat valmistavien ja palvelut tuottavien työntekijöiden toimeentulosta ja terveydestä ei pääty myymälän ovelle tai tehtaanportille eikä sitä voi taata yksin yritysten yhteiskuntavastuuta koskevilla sopimuksilla;

G. toteaa, että työn ulkoistaminen alihankinnan ja vuokratyön muodossa merkitsee usein epäpätevää työvoimaa ja löyhempiä työsuhteita, mikä vaikeuttaa työterveyttä ja työturvallisuutta koskevan vastuun määrittelyä;

H. katsoo, että pimeän työn tekeminen vaikuttaa kielteisesti jäsenvaltioiden kansantalouksiin ja Euroopan sosiaalimallin taloudelliseen kestävyyteen ja vie pohjaa sosiaalietuuksien sekä julkisten palvelujen rahoitukselta ja jakamiselta ja aiheuttaa näille työntekijöille epävarmuutta, turvattomuutta ja köyhyyttä sekä työelämässä että ikääntymisen myötä;

I. katsoo, että työsuojelutarkastajilla on keskeinen rooli suojeltaessa työntekijöiden oikeuksia, estettäessä väärinkäytöksiä ja edistettäessä taloudellista ja sosiaalista kehitystä;

J. katsoo, että yksi talouskriisin seurauksista on lisääntynyt työtaakka, josta aiheutuu lisää työntekijöihin kohdistuvaa painetta erityisesti työaikojen muutosten vuoksi, ja katsoo, että siksi työoloja koskevaa valvontaa täytyy lisätä;

K. toteaa, että jatkuvasti syntyy uusia työsuhteiden muotoja, joita on yhä hankalampi kattaa nykyisellä lainsäädännöllä;

Tiistai 14. tammikuuta 2014

L. toteaa, että pimeästi palkatut työntekijät kärsivät toissijaisista kielteisistä seurauksista, kuten tiedonsaannin ja työterveyspalvelujen saatavuuden puutteesta sekä siitä, että heillä ei ole pääsyä koulutukseen, sekä psyykkisistä paineista, jotka aiheutuvat tapaturman tai kiinnijäämisen pelosta, mikä puolestaan heijastuu yritysten tuottavuuteen ja koko talouteen, sekä pitkän aikavälin seurauksista, kuten siitä, että heillä ei ole oikeutta vanhuuseläkkeeseen tai että heillä on erittäin alhaiset eläke-etuudet, jotka johtavat entistä suurempaan köyhyysriskiin;

M. katsoo, että pimeän työn tekeminen vääristää kilpailua sisämarkkinoilla, sillä se asettaa muut yritykset epäoikeudenmukaiseen kilpailuasemaan;

N. ottaa huomioon, että todellisten sisämarkkinoiden lujittaminen ja kaikenlaisen sosiaalisen polkumyynnin poistaminen liittyvät tiiviisti yhteen;

O. toteaa, että pimeän työn osuus on 18,8 prosenttia EU-27:n bruttokansantuotteesta ja joissakin maissa jopa yli 30 prosenttia;

P. toteaa, että pimeän työn tekeminen myös yhä yleistyy useissa jäsenvaltioissa muun muassa kriisin seurauksena;

Q. toteaa, että ilmiantamista koskevat toimenpiteet ovat välttämättömiä, jotta voidaan helpottaa väärinkäytön havaitsemista ja varmistaa ilmiantajan suojelu, ja katsoo, että EU:lla ja jäsenvaltioilla on velvollisuus suojella täysimääräisesti ilmiantajia;

R. ottaa huomioon, että 168 000 unionin kansalaista kuolee joka vuosi ammattitauteihin tai työtapaturmien uhrina ja seitsemän miljoonaa loukkaantuu tapaturmissa ([1]),

S. katsoo, että riskien ennaltaehkäisy on välttämätöntä, jotta voidaan vähentää työtapaturmien ja ammattitautien määrää; ottaa huomioon työterveyden ja työturvallisuuden hyvän hallinnoinnin myönteisen vaikutuksen sekä jäsenvaltioiden että EU:n tasolla ja myös yrityksissä;

T. toteaa, että tarkastusjärjestelmiltä puuttuu enemmän tai vähemmän henkilöstöresursseja ja taloudellisia resursseja, joita tarvitaan, jotta työsuojelutarkastukset voidaan toteuttaa tehokkaasti; toteaa, että sen seurauksena EU:ssa strateginen suunnittelu on liian vähäistä työsuojeluvalvonnan henkilöstöresurssien osalta työntekijöiden määrän laskiessa jatkuvasti monissa maissa samalla, kun työsuojelutarkastajien työ muuttuu monimutkaisemmaksi;

U. toteaa, että työmarkkinoiden pirstoutuminen sekä tiettyjen työn järjestämisen muotojen hallitsematon ja sääntelemätön yleistyminen joissakin jäsenvaltioissa on johtanut hyvin alhaiseen palkkatasoon, mikä on luonut tilanteen, joka todennäköisesti pahentaa entisestään pimeään työhön liittyvää ongelmaa;

V. toteaa, että alat, joilla pimeää työtä esiintyy eniten, ovat erittäin työvoimavaltaisia, kuten rakennus-, turvallisuus-, puhtaanapito- ja kotitalousala sekä majoitus- ja ravintola-ala, joiden tyypillisiä piirteitä ovat epävarmat työehdot ja epävarma palkanmaksu;

W. toteaa, että laittoman maahanmuuton ja pimeän työn välillä on läheinen yhteys, koska laittomasti Euroopassa asuvat henkilöt eivät saa olla normaalissa työsuhteessa eivätkä siten kuulu minkään suojelun piiriin;

X. toteaa, että pimeää työtä tekevillä työntekijöillä ei ole sosiaali-, sairaus- tai tapaturmavakuutusta ja heillä henkilökohtaisten ja taloudellisten tappioiden riski on siten suurempi;

Y. toteaa, että rajat ylittävien palveluiden ja työsuhteiden työsuojelutarkastukset ovat rajat ylittäviä huolenaiheita ja tiedonsaanti on näissä tapauksissa puutteellista;

Z. toteaa, että työntekijät eivät usein tee vapaaehtoisesti pimeää työtä, vaan heidät pakotetaan siihen;

([1]) EU-OSHA.

Tiistai 14. tammikuuta 2014

I. Kansalliset valvontatoimet

Tehokkaiden työsuojelutarkastusten periaatteet

1. korostaa, että samalla kun työsuojelutarkastukset ovat julkisen palvelun tehtävä, joiden suorittamisesta voivat vastata ainoastaan julkiset ja riippumattomat laitokset, tällä ei saisi estää työsuojelutarkastajia käyttämästä työmarkkinaosapuolten edustajia apuna; katsoo, että työterveys- ja työturvallisuuspalvelujen riippumattomuus työnantajasta on varmistettava; katsoo, että työterveyden osalta vain riippumattomat työterveyden- ja turvallisuuden ammattilaiset voivat toteuttaa seurantaa, antaa varoituksia, toimia terveydenhuollon asiantuntijoina ja antaa perusteltua terveysvalistusta; pitää valitettavana, että työterveys- ja turvallisuuspalvelujen hallinnoinnista vastaavat tietyissä jäsenvaltioissa edelleen työnantajajärjestöt; korostaa, että terveyden ja turvallisuuden alan koulutuksen saaneiden riippumattomien tarkastajien on suoritettava työterveystarkastukset ja -valvonta;

2. pitää tärkeänä, että laaditaan kansallisia toimintasuunnitelmia työsuojeluvalvonnan menettelyiden vahvistamiseksi ja että niitä rahoitetaan EU:n rakennerahastoista, kun otetaan huomioon tehokkaiden työsuojelutarkastusten tarjoama lisäarvo sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiselle ja työoikeuden yleiselle lujittamiselle;

3. korostaa, että työsuojeluviranomaisilla on tärkeä ennaltaehkäisyyn ja valvontaan sekä yrityksen asiantuntemuksen ja tiedotuksen parantamiseen liittyvä tehtävä; kannustaa jäsenvaltioita lisäämään työsuojeluhenkilökuntaa ja -resursseja ja saavuttamaan ILO:n suositusten mukaisen tavoitteen, joka on yksi tarkastaja 10 000 työntekijää kohden, sekä tiukentamaan sellaisille yrityksille määrättäviä seuraamuksia, jotka eivät noudata perusoikeuksien soveltamista koskevia velvoitteitaan (palkat, työaika sekä työterveys ja työturvallisuus); katsoo, että seuraamusten on oltava tehokkaita, varoittavia ja oikeasuhteisia;

4. korostaa, että kansallisten tarkastusviranomaisten valvonnan piiriin kuuluvat asemastaan riippumatta kaikki työntekijäryhmät, oli kyse sitten palkkatyöntyöntekijöistä tai itsenäisistä ammatinharjoittajista, ja kaikille on taattava samantasoinen suojelu; painottaa, että pyrkimyksillä rajoittaa työsuojelutarkastusten soveltamisalaa voi olla kielteinen vaikutus työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen sekä oikeuksiin;

5. korostaa tarvetta parantaa kansallisten työsuojeluviranomaisten asemaa, kouluttaa niiden johtohenkilöstöä ja koordinoida niiden vastuita, jotta voidaan vastata menestyksellisesti tarkastuksia koskeviin uusiin haasteisiin;

6. on sitä mieltä, että työsuojelutarkastuksia voidaan toteuttaa tehokkaasti vain, jos viranomaisilla on asianmukainen rahoitus ja tarpeeksi henkilökuntaa; on huolissaan siitä, että jäsenvaltioiden työsuojeluvirastoissa ei ole riittävästi henkilöstöä ja että täydennyskoulutusta ei ole tarpeeksi saatavilla etenkään Euroopan laajuisista asioista; kehottaa jäsenvaltioita lujittamaan valvontajärjestelmiään, koska niiden tulisi olla olennainen osa kansallisia suunnitelmia, joilla vastataan talouskriisiin; korostaa, että työsuojelutarkastuksilla on tärkeä tehtävä, koska niiden avulla osoitetaan, että voimassa oleva lainsäädäntö on pantu täysimääräisesti täytäntöön ja varmistetaan, että heikommassa asemassa olevia työntekijöitä suojellaan;

7. korostaa, että työsuojeluviranomaisille ja asianomaisille viranomaisille on annettava yhdenmukaista koulutusta, jotta EU:n työlainsäädännön täytäntöönpanoa voidaan tehostaa;

8. korostaa, että joissakin jäsenvaltioissa parhaillaan toteutettavat talousuudistukset eivät saa missään nimessä vähentää työsuojeluviranomaisten henkilöstöä, rahoitusta sekä materiaalisia ja teknisiä infrastruktuuriresursseja;

9. korostaa, että lakisääteiset velvoitteet ja työntekijöiden vaatimukset ovat kaksi erittäin tärkeää tekijää, jotka kannustavat työnantajia toteuttamaan ennaltaehkäiseviä toimia ([1]);

10. katsoo, että ilman riittävää riskien arviointia on mahdotonta suojella työntekijöitä asianmukaisesti; katsoo, että on tärkeää auttaa pk-yrityksiä kehittämään riskien ennaltaehkäisytoimia; korostaa Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) kehittämän sähköisen interaktiivisen riskinarviointivälineen (OiRA) kaltaisten yksinkertaisten, vapaiden ja kohdennettujen aloitteiden myönteistä roolia;

([1]) Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto, Esener-tutkimus, 2009.

Tiistai 14. tammikuuta 2014

11. palauttaa mieliin, että kaikki jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet ja ratifioineet ILO:n yleissopimuksen nro 81 ammattientarkastuksesta teollisuudessa ja kaupassa; kehottaa jäsenvaltioita panemaan täytäntöön yleissopimuksen periaatteet;

12. korostaa, että työsuojelutarkastukset ovat tehokkaita myös silloin, kun ne toteutetaan ennalta ilmoittamatta, toistuvasti ja satunnaisesti; korostaa, että jotta seuraamukset olisivat tehokkaita, niillä on varmistettava, että työnantajat eivät voi hyötyä voimassa olevien työehtosopimusten, lainsäädännön tai säännösten kiertämisestä;

13. korostaa, että työsuojelutarkastusten tuloksiin on liitettävä selvät toimenpiteitä koskevat määräajat, jotta väärinkäytökset voidaan estää nopeasti ja uhria suojella varhaisessa vaiheessa;

14. korostaa, että jäsenvaltioiden työsuojelutarkastajille on annettava lupa tehdä tarkastuksia paikan päällä, käyttää älykkäitä valvontavälineitä ja työskennellä koordinoidusti kaikkien asianomaisten viranomaisten kanssa, ja tarkastajilla on oltava asianmukaiset valtuudet ja heidän on työskenneltävä riippumattomasti;

15. kehottaa jäsenvaltioita suojelemaan asianomaisia työntekijöitä ja ilmiantajia ja tarjoamaan heille mahdollisuuden maksuttomaan oikeusapuun, jos työsuojelutarkastajat paljastavat hyväksikäyttötapauksia tai jos ilmiantajat tuovat niitä työsuojelutarkastajien tietoon; huomauttaa, että tähän liittyvät toimenpiteet, esimerkiksi suora oikeus nostaa kanne tai ryhmäkanneoikeus, suojelevat työntekijöitä ja ilmiantajia tehokkaasti; kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään toimenpiteitä ilmiantajien ja heidän perheidensä suojelemiseksi, jotta hyväksikäytön havaitsemista voidaan helpottaa; korostaa, että laittomien maahanmuuttajatyöntekijöiden suojeleminen on tärkeää ja että sen pitäisi olla yksi suurimmista huolenaiheista; muistuttaa jäsenvaltioita tässä yhteydessä ILO:n siirtotyöläisiä koskevasta yleissopimuksesta (täydentävät määräykset) vuodelta 1975 (nro 143);

16. kehottaa jäsenvaltioita soveltamaan säännöksiä, joiden seuraamukset vastaavat rikkomuksen vakavuutta, ja määräämään varoittavia seuraamuksia työehtojen noudattamatta jättämisestä; korostaa, että tutkimukset ovat osoittaneet selvästi, että työolojen parantamisessa suurin vaikutus saavutetaan vahvoilla ja hyvin koordinoiduilla ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä sekä varhaisessa vaiheessa tehdyillä tarkastuksilla, muun muassa antamalla työntekijöille tietoja ja neuvomalla heitä tai rekisteröimällä pimeät työntekijät takautuvasti;

17. huomauttaa, että kaikkien asianomaisten sosiaaliviranomaisten käytössä olevat sähköiset rekisterit, esimerkiksi Belgiassa ”Crossroads Bank for Social Security” ([1]), ja näiden mukanaan tuoma tietojenvaihdon helpottuminen kaikkien asianomaisten viranomaisten välillä ovat hyödyllinen väline, jonka ansiosta kansalliset työsuojeluviranomaiset saavat nopeasti käyttöönsä tarkastuksia varten tarvitsemansa tiedot;

18. korostaa, että työsuojelutarkastuksiin kohdistuu tiettyjä haasteita, kun suoritetaan tarkastuksia, joissa on kyse siirtotyöläisistä sekä EU:sta ja kolmansista maista lähetetyistä työntekijöistä; korostaa, että työsuojelutarkastukset ovat tehokkaita, jos tunnetaan riittävän hyvin tilanteet, joihin liittyy sääntöjen noudattamatta jättämistä koskeva kohonnut riski; huomauttaa, että kansalliset sähköiset rekisterit, joihin työnantajien on kirjattava ennakolta tiedot ulkomaisista työntekijöistä, voivat helpottaa työsuojelutarkastuksia huomattavasti;

19. huomauttaa, että kansallisen lainsäädännön ja käytäntöjen mukaisesti työmarkkinaosapuolilla on tärkeä tehtävä pyrkiä varmistamaan voimassa olevien säännösten noudattaminen; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että työmarkkinaosapuolet otetaan virallisesti mukaan kansallisten työsuojelutarkastussuunnitelmien laadintaan ja itse tarkastuksiin;

20. kannustaa luomaan täydentäviä alakohtaisia valvontarakenteita, joissa ovat edustettuna kolme osapuolta – valtio, työantajat ja työntekijät – sekä soveltamaan niitä pilottialoitteena jäsenvaltioissa, joissa on suurin osuus pimeän työn tekijöistä;

21. katsoo, että työsuojelutarkastuksia suoritetaan vähemmässä määrin maaseudulla; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että tarkastukset ulotetaan asianmukaisesti myös maaseutualueisiin;

22. toteaa, että on tavallista, että määräaikaisen työsopimuksen mukaisesti työskentelevien työntekijöiden työehdot ovat heikompia kuin pysyvien työntekijöiden; huomauttaa, että vuokratyösuhteiden tehokkaan valvonnan varmistamiseksi tarkastajien oikeuksia on laajennettava niin, että ne ulottuvat vuokratyövoimaa tarjoaviin yrityksiin, ja palkkatason ja työehtojen noudattamisen on kuuluttava tarkastuksen piiriin sekä minimipalkan noudattamisen, jos jäsenvaltion

([1]) http://www.ksz.fgov.be/en/international/page/content/websites/international/aboutcbss.html.

lainsäädäntö tai kansalliset työehtosopimukset niin edellyttävät; vaatii, että työpaikkojen terveys- ja turvallisuusongelmien ehkäisyyn kiinnitetään yhtä lailla huomiota yksityisellä ja julkisella sektorilla; panee merkille, että syrjimättömyysperiaatteen noudattaminen on pakollista; katsoo, että tilapäisessä työsuhteessa olevilla työntekijöillä olisi oltava mahdollisuus saada verkkoportaalin tai -sivuston avulla tietoa oikeuksistaan, palkkaus mukaan luettuna;

23. on huolissaan useimmiten kolmansista maista tulevien kausityöntekijöiden tilanteesta maatalousalalla; on sitä mieltä, että työsuojelutarkastuksia on tehostettava tällä alalla; korostaa, että tämän alan työllisyydelle on pitkälti tunnusomaista laillisen ja pimeän työn yhdistelmä;

24. palauttaa mieliin, että vaikka kotitaloustyöntekijät tekevät työtä usein pimeästi tai heillä on vähemmän oikeuksia kuin muilla työntekijöillä, asia ei usein kuulu kansallisten tarkastusviranomaisten toimivaltaan; kehottaa jäsenvaltioita ratifioimaan ILO:n yleissopimuksen nro 189 ja kyseisen sopimuksen mukaisesti laatimaan ja toteuttamaan työsuojelutarkastuksia, toimeenpanoa ja seuraamuksia koskevia toimenpiteitä siten, että kotitaloustyön erityispiirteet otetaan kansallisten lakien ja asetusten mukaan asianmukaisesti huomioon; korostaa, että kyseisten toimenpiteiden tulee, jos ne ovat yhteensopivia kansallisten lakien ja asetusten kanssa, määritellä edellytykset, joilla voidaan myöntää pääsy kotitalouden tiloihin, samalla kun otetaan yksityisyys asianmukaisesti huomioon;

25. kiinnittää huomiota kotityötä ja etätyötä tekevien työntekijöiden erityistilanteeseen, sillä työskennellessään kotona tai tavanomaisen työpaikan ulkopuolella he saattavat joutua myös väärinkäytösten kohteeksi, kun työnantajat eivät sovella näihin työntekijöihin työlainsäädännön mukaisia velvoitteitaan;

26. korostaa, että erityistä huomiota on kiinnitettävä liikennealaan, jonka liikkuvuuteen perustuva toiminta voi asettaa lisähaasteita työsuojeluviranomaisille; kehottaa antamaan työsuojeluviranomaisille riittävästi resursseja, jotta ne voivat toteuttaa tehokkaita tarkastuksia tällä alalla;

27. pitää valitettavana, että näennäinen itsenäinen ammatinharjoittaminen on huolestuttavan yleistä rakennus- ja lihanjalostusalalla myös työntekijöiden lähettämistä koskevien järjestelyjen puitteissa; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön asianmukaisia valvontatoimia näennäisen itsenäisen ammatinharjoittamisen torjumiseksi esimerkiksi niin, että vahvistetaan arviointiperusteita sille, kuka on palkkatyöntekijä, jotta työsuojelutarkastajat voivat erottaa näennäisen itsenäisen ammatinharjoittamisen laillisesta itsenäisestä ammatinharjoittamisesta; katsoo, että näennäisen itsenäisen ammatinharjoittamisen vuoksi olisi toteutettava toimenpiteitä, joiden avulla jäsenvaltioilla on mahdollisuus ottaa käyttöön täydentäviä ja tiukempia vaatimuksia tai valvontatoimia;

Pimeä työ

28. kehottaa kansallisia työsuojeluviranomaisia ja muita asianomaisia viranomaisia laatimaan pimeän työn torjumiseksi toimintasuunnitelman, joka kattaa palkkatyön ja itsenäisen ammatinharjoittamisen yhteydessä tapahtuvien väärinkäytösten kaikki muodot; korostaa, että pimeä työ uhkaa vaarantaa EU:n kykyä luoda uusia ja parempia työpaikkoja ja saavuttaa voimakkaampaa kasvua koskevia työllisyystavoitteitaan, jos pimeään työhön ei asianmukaisesti puututa;

29. on erittäin huolissaan sääntöjen vastaisesti maahan tulleiden ja laittomien siirtotyöntekijöiden erityisestä haavoittuvuudesta, koska he ovat vaarassa joutua hyväksi käytettäviksi huonolaatuisessa pimeässä työssä, jossa palkat ovat alhaisia ja työajat pitkiä sekä työympäristö turvaton; korostaa, että työsuojelutarkastajien ja maahanmuuttoviranomaisten välisen yhteistyön olisi rajoituttava hyväksikäyttöä harjoittavien työnantajien tunnistamiseen eikä se saisi johtaa seuraamusten määräämiseen siirtotyöntekijöille tai siirtotyöntekijöiden karkottamiseen, mikä itse asiassa heikentäisi pyrkimyksiä puuttua pimeään työhön;

30. katsoo, että jos kansalliset työsuojeluviranomaiset ovat vastuussa siirtotyöläisten ja lähetettyjen työntekijöiden kohtelusta, työsuojelutarkastajien koulutusohjelmiin olisi sisällytettävä tällaisia kysymyksiä sekä pimeää työtä ja ihmiskauppaa käsitteleviä osioita, koska nämä kysymykset liittyvät vahvasti toisiinsa, ja koulutukseen olisi tarvittaessa sisällytettävä kielikoulutusta;

31. on sitä mieltä, että seuraamukset ovat tehokkaita vain, jos työnantajat eivät saa pimeiden työntekijöiden työnteosta minkäänlaista voittoa, vaan sakot ylittävät selkeästi laillisen työntekijän palkkaamisen kustannukset;

Tiistai 14. tammikuuta 2014

32. panee merkille suuntauksen näennäisen itsenäisen ammatinharjoittamisen, ulkoistamisen ja alihankinnan lisääntymiseen, mikä voi johtaa epävarmojen työpaikkojen yleistymiseen ja heikentää entisestään jo valmiiksi alhaista pimeän työn tekijöiden suojelun tasoa; katsoo, että alihankinnan yleisiä vastuukysymyksiä koskevat järjestelmät voisivat toimia hyödyllisinä välineinä, joilla tehostetaan työnormien noudattamista koko tuotantoprosessissa, ja että tällaisen järjestelmän käyttöönottoa olisi harkittava kaikissa jäsenvaltioissa siten, että samalla myönnetään, että tarkastajien suorittama valvonta on välttämätöntä;

Työsuojelu – työterveys ja -turvallisuus

33. kiinnittää huomiota työterveyshuollon ja työturvallisuuden toteuttamiseen liittyviin ongelmiin tilanteissa, joissa työntekijät tekevät työtä pimeästi; painottaa, että työterveys ja työturvallisuus ovat jokaisen työntekijän ja itsenäisen ammatinharjoittajan oikeuksia, jotka on taattava käytännössä parantamalla nykyisen lainsäädännön täytäntöönpanoa; ehdottaa, että jäsenvaltiot tutkivat mahdollisuutta tarjota kaikille työntekijöille luottamuksellisia lääkärintarkastuksia vuosittain tai kerran työsopimuksen voimassaoloaikana vähimmäissuojan takaamiseksi;

34. suosittaa tiukempia seuraamuksia yrityksille, jotka eivät noudata työntekijöiden perusoikeuksia koskevia velvollisuuksiaan, ja katsoo, että kyseiset seuraamukset olisi suunniteltava niin varoittaviksi, että työnantajat eivät hyötyisi työterveyttä ja -turvallisuutta koskevien säännösten kiertämisestä mitenkään; kehottaa jäsenvaltioita harkitsemaan seuraamusten määräämiseen liittyvissä järjestelmissään sakkorangaistuksen suhteuttamista vahinkoon ja varmistamaan, että seuraamus on lainsäädännön kiertämisestä saatua hyötyä suurempi;

35. tähdentää, että Eurooppa 2020 -strategiassa korostetaan, että työmarkkinoille tarvitaan lisää naisia, ja katsoo, että työsuojelutarkastajien olisi tunnettava sekä naisten että miesten työehdot;

36. vaatii, että näitä seuraamuksia sovelletaan myös yrityksiin, joiden on havaittu merkitsevän työntekijöitä ammattiyhdistystoiminnassa tai työsuojeluedustajana toimimisen vuoksi mustalle listalle;

37. vaatii kansallisten työsuojeluviranomaisten tukea tehokkaiden työsuojelujärjestelmien toteuttamiseksi yrityksissä ja erityisesti pk-yrityksissä; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että tarkastukset kohdistetaan tehostetusti konkreettisten ja toteuttamiskelpoisten ratkaisujen etsimiseen havaittujen puutteiden poistamiseksi työturvallisuuden ja työterveyden alalla;

38. tukee johtavien työsuojelutarkastajien komitean myönteistä toimintaa kansallisten kulttuurien lähentämisessä; kehottaa lisäämään sen resursseja ja toimivaltaa; toivoo, että sen yhteistyötä Luxemburgin neuvoa-antavan komitean kanssa lujitetaan; katsoo, että komission työturvallisuuden ja työterveyden neuvoa antavan komitean on saatava jatkuvasti tietoa jäsenvaltioissa tapahtuvasta kehityksestä, joka liittyy työsuojelutarkastuksiin sekä työterveyteen ja -turvallisuuteen;

39. katsoo, että nämä työsuojelunäkökohdat olisi sisällytettävä myös tuleviin työsuojelustrategioihin EU:n tasolla; kehottaa tehostamaan työsuojelutarkastuksissa kohdennettuja ehkäisy- ja koulutusaloitteita, joiden avulla voidaan lisätä tietoisuutta terveys- ja turvallisuussäännöistä ja -menettelyistä kansalaisten keskuudessa; pyytää komissiota ja jäsenvaltioita nopeuttamaan REACH-asetuksen täytäntöönpanoa ja erityisesti eniten huolta aiheuttavien kemiallisten aineiden korvaamista muilla aineilla; katsoo, että ammattitaudit olisi otettava huomioon priorisoitaessa kyseisiä aineita;

II. Toimintasuositukset unionin tasolla

Nopeampi ja tehokkaampi tietojenvaihto yli rajojen

40. pitää kansallisten viranomaisten ja työmarkkinaosapuolten saumatonta yhteistyötä olennaisen tärkeänä sosiaalisen polkumyynnin lopettamiseksi ja reilun kilpailun varmistamiseksi sisämarkkinoilla; pitää myönteisenä komission aloitetta työsuojeluviranomaisten eurooppalaisen foorumin perustamiseksi; kehottaa tässä yhteydessä komissiota perustamaan Eurofoundin piirissä pimeää työtä koskevan työsuojeluviranomaisten eurooppalaisen foorumin, jonka tehtäväkenttään kuuluu – viraston ylimääräisenä tehtävänä – foorumin työn organisointi ja kokemusten sekä hyvien käytäntöjen vaihdon helpottaminen, ajantasaisten, puolueettomien, luotettavien ja vertailtavien tietojen antaminen sekä rajat ylittävän yhteistyön parantaminen ja postilokeroyritysten sekä vastaavien toimintojen tunnistaminen ja niitä koskevan rekisterin pitäminen;

41. kehottaa komissiota yhteistyössä työmarkkinaosapuolten ja asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa ja toissijaisuusperiaatteen mukaisesti keskittämään riittävät henkilöstöresurssit työsuojeluvelvoitteiden laiminlyöntiä ja pimeää työtä koskeviin rajat ylittäviin kysymyksiin, joihin voisivat kuulua esimerkiksi postilokeroyritysten havaitseminen ja monikansallisten palveluntarjoajien valvonta, sekä kehittämään viranomaisille tarkoitettuja EU:n laajuisia täydennyskoulutusohjelmia, joissa käsitellään sellaisia haasteita kuin näennäinen itsenäisen ammatinharjoittaminen, toiseen jäsenvaltioon työhön lähettäminen, uusien velvoitteiden kiertämistapojen havaitseminen ja rajat ylittävien tarkastusten järjestäminen; suosittelee lisäksi, että kansalliset tarkastusviranomaiset suorittavat ajoittain yhteisiä rajat ylittäviä tarkastuksia erityisesti rajavyöhykkeitä lähellä olevilla alueilla;

42. kehottaa komissiota selvittämään, mitä hyötyjä olisi sellaisen eurooppalaisen sosiaaliturvakortin käyttöönotosta, jota on mahdoton väärentää – ja tarvittaessa ottamaan sen käyttöön – tai muunlaisesta Euroopan laajuisesta sähköisestä asiakirjasta, johon voitaisiin tallentaa kaikki tiedot, joiden avulla voidaan tarkastaa haltijan työsuhdeasiat, kuten sosiaaliturvan taso ja työajat, ja johon sovellettaisiin tiukkoja tietosuojasääntöjä erityisesti silloin, kun yksityisluonteisia henkilötietoja käsitellään; korostaa sen vuoksi, että ennen tällaisen kortin kehittämistä ja kehittämisen aikana on tärkeää selvittää huolellisesti, mikä vaikutus sillä on yksityisyyteen;

43. kehottaa komissiota tekemään pilottiprojektin työsuojeluvelvoitteiden laiminlyöntiä ja pimeää työtä koskevasta eurooppalaisesta varhaisvaroitusjärjestelmästä, joka nopeuttaisi tietojenvaihtoa jäsenvaltioiden välillä ja jonka yhteydessä laadittaisiin musta lista, jotta voidaan nykyistä paremmin estää ajoissa laiminlyöntejä työsuojelussa; huomauttaa, että tähän varhaisvaroitusjärjestelmään voitaisiin ottaa mallia kuluttajasuojan alalla käyttöön otetusta yhteisön nopeasta tietojenvaihtojärjestelmästä (RAPEX); painottaa tarvetta dokumentoida laiminlyönnit tarkasti merkitsemällä valvontatulokset järjestelmällisesti, jotta voidaan määrätietoisesti torjua hyväksikäyttöä;

44. katsoo, että jäsenvaltioiden välisen yhteistyön ja tietojen jakamisen lisääminen pimeää työtä torjuttaessa voi tarjota merkittävää eurooppalaista lisäarvoa; korostaa, että tällä tuettaisiin pimeää työtä koskevia EU:n lainsäädäntöaloitteita, edistettäisiin parhaiden käytäntöjen vaihtoa ja parannettaisiin eri maiden työsuojelutarkastajien välistä koordinointia;

45. toteaa, että kansallisten tarkastusviranomaisten tarkastusoikeudet ulkomaisissa yrityksissä ovat tietyissä rajat ylittävissä tapauksissa olleet hyvin rajalliset ja että tämä on saattanut vaaraan sekä työntekijöiden suojelun että yhdenvertaiset toimintaedellytykset; vaatii, että työntekijöiden lähettämistä koskevat tiedot kuten A1-todistukset eivät saa olla takautuvia ja että ne kirjataan EU:n laajuiseen rekisteriin, joka täydentää nykyisiä kansallisia rekistereitä, ja että ne annetaan viranomaisten käyttöön kaikkialla EU:ssa, jotta kansallisella tasolla voidaan useilla eri kielillä valvoa lähetettyjen työntekijöiden työsuhteita; pitää tehokkaampaa, rajat ylittävää tiedonvaihtoa eri toimivaltaisten viranomaisten välillä erittäin tärkeänä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että työsuojelutarkastajat voivat käyttää täysimääräisesti oikeuttaan suorittaa syrjimättömästi riippumattomia tarkastuksia rajat ylittävissä tilanteissa yrityksen sijoittautumispaikasta riippumatta;

46. palauttaa mieliin, että työntekijöiden lähettämistä koskevan direktiivin noudattamisen varmistamisesta annetun direktiivin mukaisesti asiakirjan pituus ei saa olla este sen kääntämiselle, jos sitä pyydetään tarkastuksen yhteydessä;

Uusia lainsäädäntöaloitteita unionin tasolla

47. korostaa, että sosiaali- ja työllisyysalan nykyisissä direktiiveissä ei korosteta riittävästi parempaa täytäntöönpanoa ja työsuojelutarkastusten roolia; katsoo, että nykyisiä direktiivejä on tarkasteltava tältä osin uudestaan ja tarvittaessa tarkistettava, ja katsoo lisäksi, että täytäntöönpanoon on puututtava paremmin eurooppalaisessa työlainsäädännössä; on tyytyväinen, että komissio ehdotti tarkastukselle vähimmäisvaatimuksia tiettyjä työntekijäryhmiä koskevissa direktiiveissä; korostaa, että sosiaali- ja työllisyysalan uusissa lainsäädäntöaloitteissa on varmistettava työsuojeluviranomaisille ja työmarkkinaosapuolille sellainen asema, että sillä voidaan taata tehokas suojelu;

48. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota edistämään ilmaisten ja jäsenvaltioissa tai Euroopassa tunnustettujen sosiaalisen vastuun merkkien avulla sitä, että yritykset ottavat vapaaehtoisesti käyttöön entistä tiukempia työelämän normeja;

Tiistai 14. tammikuuta 2014

49. huomauttaa, että joissakin jäsenvaltioissa jo alle 14-vuotiaat lapset käyvät töissä; pitää tarpeellisena vahvistaa työsuojelutarkastajien asemaa lapsityön torjunnassa ja tehostaa lapsityön torjuntaan liittyviä kampanjoita; kehottaa komissiota toteuttamaan erityisiä EU:n tasoisia valvonta- ja seurantakampanjoita, joissa keskitytään nuorten ja erityisesti nuorten maahanmuuttajien työoloihin;

50. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että menettelylliset oikeudet ja täytäntöönpano-oikeudet, sellaisina kuin ne ovat työntekijöiden vapaan liikkuvuuden puitteissa työntekijöille myönnettyjen oikeuksien harjoittamista helpottavista toimenpiteistä esitetyssä direktiiviehdotuksessa, koskevat kaikkia työntekijöitä;

51. pitää liikkuvien työntekijöiden osalta tärkeänä, että kansalliset työsuojeluviranomaiset ja tarvittaessa työntekijäjärjestöt voivat suorittaa tarkastuksia aina kun ne pitävät sitä tärkeänä; toteaa, että jäsenvaltioiden on varmistettava nämä tehokkaammat tarkastukset ja valvontamekanismit alueellaan, jotta valvotaan ja varmistetaan, että asiaankuuluvien direktiivien sääntöjä ja määräyksiä noudatetaan;

52. kehottaa komissiota laatimaan ja toimittamaan jäsenvaltioille parhaita käytäntöjä koskevat suuntaviivat ja helpottamaan niiden välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoja, jotta ne voivat tarkistaa ja valvoa työvoiman vuokrausyritysten toimintaa entistä tehokkaammin; korostaa, että jäsenvaltioiden olisi lisättävä työvoiman vuokrausyritysten kattavia tarkastuksia ja harkittava sitä, että toteutetaan toimenpiteitä, joiden avulla tällaisille yrityksille voitaisiin määrätä sertifiointi- ja raportointivelvollisuus;

53. kehottaa komissiota esittämään toissijaisuusperiaatteen mukaisesti vihreää kirjaa, joka tukee työsuojeluviranomaisten roolia ja jossa säädetään työsuojelutarkastuksia koskevat EU:n standardit ja yhdenmukaiset koulutusvaatimukset tälle alalle ja otetaan samanaikaisesti huomioon kansallisten työmarkkinoiden erot;

54. kehottaa komissiota osoittamaan entistä parempia tapoja torjua sosiaalista polkumyyntiä EU:ssa ja ehdottamaan asianmukaisia välineitä tässä suhteessa;

o

o o

55. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.